§ 23

Samråd om förslag till Rågsveds naturreservat – svar till stadsbyggnadskontoret

Stadsdelsnämndens beslut

1. Stadsdelsnämnden bifaller delvis förvaltningens förslag till beslut

2. Nämnden anför därutöver följande:

”Vår vision är ett unikt naturområde såväl för dagens Stockholmare som för kommande generationer

Med det här beslutet skrivs nästa kapitel i berättelsen om Rågsved och ett Stockholm som utvecklas hållbart för kommande generationer.

Tillsammans skapar vi med naturreservatet något unikt; ett beständigt grönområde med möjlighet till rekreation, sparar viktiga biotoper och säkrar spridningsvägar för naturen.

Att frågan om Rågsveds friområde nu har nått fram till beslut om inrättande av naturreservat är tack vare generationer av engagerade medborgare och intressegrupper i området. Dessa har vi att tacka för att vi nu får ett naturreservat.

Det finns ett bra förslag till naturreservat som kan bli ännu bättre

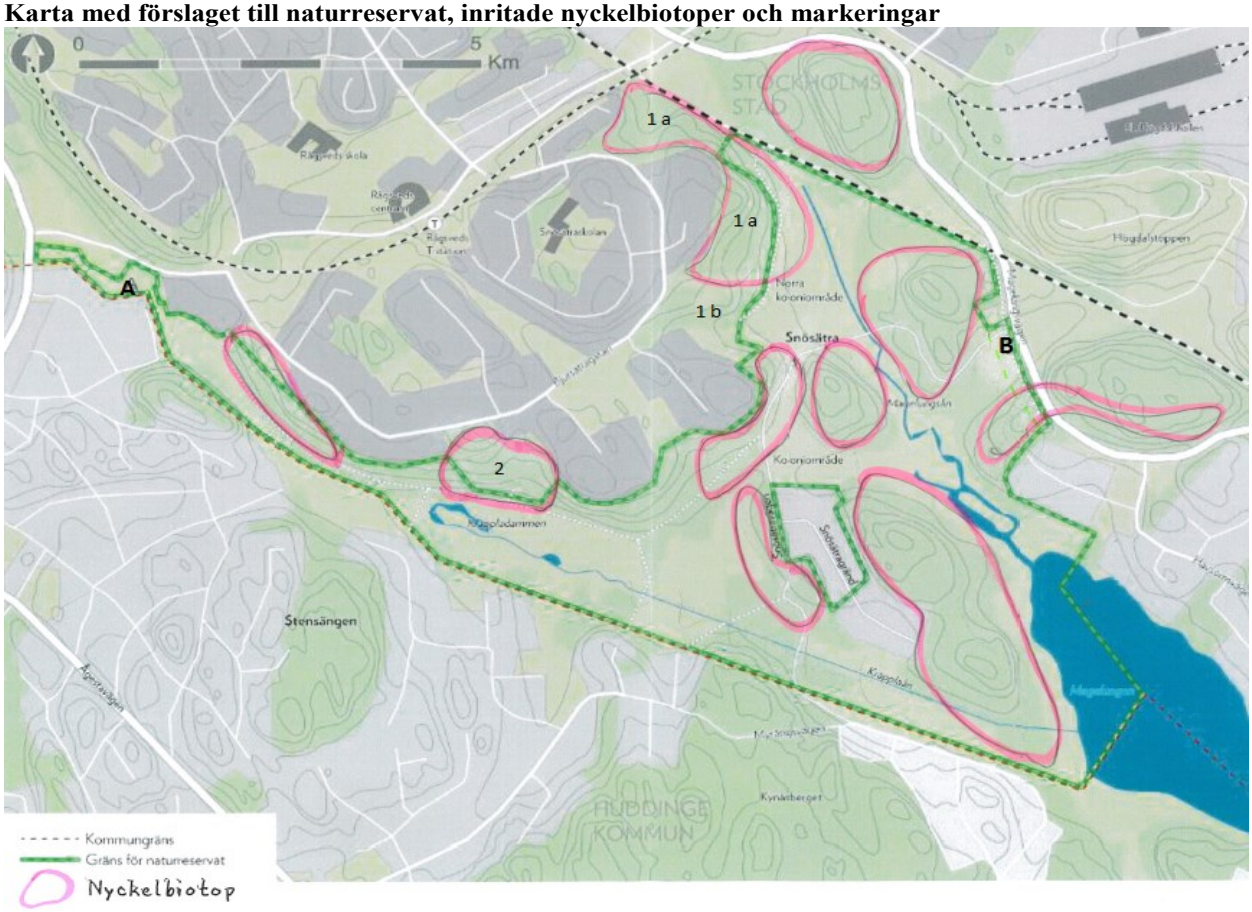
Ett naturreservat kan aldrig vara för stort, och det finns alltid förtjänster med att utöka det ytterligare. Att bygga stad är en svår balansgång. I fråga om friområdet finns det många olika intressen som behöver tas omhand och som är viktiga för människor i en stad. I friområdet trängs behovet av att spara viktiga biotoper och spridningsvägar med vårt behov av bostäder, kollektivtrafik, kultur och rekreation. Vi tycker att förslaget till naturreservat i huvudsak klarar att hålla den tuffa balansgången och göra tuffa avväganden men vill påpeka områden som vi tycker bör ses över igen inför beslutet om inrättande.

De allra viktigaste nyckelbiotoperna och många andra viktiga biotoper finns med i förslaget. Andra utelämnas däremot. Att inte alla får plats har naturligtvis sin förklaring i den balansgång av olika intressen som staden försöker hålla. Men med varje sådan som utelämnas går viktiga naturvärden för flora och fauna förlorade eftersom områdena

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, Box 81, 121 22 Johanneshov
Slakthusplan 8 A, Tfn: 08-508 14 000, e-post: eav@stockholm.se

innehåller känsliga och sällsynta djur- och växtarter. Där finns tiotals rödlistade växt- djur- och svamparter.

Karta med förslaget till naturreservat, inritade nyckelbiotoper och markeringar

Bland de biotoper som utlämnas i förslaget vill vi framförallt peka på två områden som vi har förstått har särskilt viktiga värden som riskerar att gå förlorade. Främst rör det området med sluttningen från Rågsvedsvägen som går längs bebyggelsen på Bjursätragatan (markerad ”1 a” i bilden ovan). Den första sträckan är särskilt viktig som nyckelbiotop enligt vad vi erfarit i våra diskussioner med boende, intressegrupper och tjänstemän på Skogsstyrelsen Även om vi ser behovet av en pendeltågsstation i närheten tror vi att det i denna framtidens Rågsveds entré med bostäder och arbetsplatser blir viktigt att naturreservatet når så långt in som möjligt och skapar en grön fond som kompletterar entréns bebyggelse. Naturreservatets förlängning tror vi då dessutom skapar en vacker bild av

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, Box 81, 121 22 Johanneshov
Slakthusplan 8 A, Tfn: 08-508 14 000, e-post: eav@stockholm.se

området för de boende och för alla Stockholmare som åker längs pendeltågssträckan.

Den sista sträckan runt branten, (markerad ”1 b”) har möjligen inte samma höga naturvärden, men omfattar i dag Perssons Betong, en plats som har kulturhistorisk betydelse som mötesplats och har i dag alltjämt ett viktigt rekreationsvärde för Rågsvedborna som samlingsplats för valborgsfirande och för förskolor i området. Vi vill bygga vidare på Rågsveds kvaliteter och visa medborgarna att den plats som dom tillsammans, inom föreningslivet, har byggt upp och värnar om också ska få bli en del av kommande generationers uppväxt. Vi ser därför att även den platsen behöver säkras för framtiden, och som vi skriver mer om nedan, även utvecklas. Därför bör hela branten från Rågsvedsvägen runt till bebyggelsen (1 a + 1 b) särskilt ingå i naturreservatet.

Den andra platsen som har nästan lika högt naturvärde är branten där den fortsätter på andra sidan bebyggelsen, markerad ”2”. Även den ser vi som en särskilt viktig del att ingå i reservatet.

Gränserna för naturreservatet i kartan ovan behöver därför justeras ytterligare med beaktande av detta.

I fall en förutsättning för att låta ytterligare områden omfattas av naturreservatet är att andra platser måste undantas så finns det platser inom reservatets gränser som inte har samma biotopvärden som de som behöver tillkomma. Det är dock viktigt att då detaljplanera för smart stadsbyggnad så spridningsvägar kan säkras. Vi har markerat två sådana platser att undersöka (A och B), men överlämnar närmre bedömningar åt stadsbyggnadskontoret.

Vi vill också påpeka att det är viktigt att tillgängliggöra naturreservatet och att det ska bli en trygg plats att vistas i dygnet runt. Det är även viktigt att se över hur reservatets kvaliteter kommer medborgarna till känna. Därför bör promenadstråk och skyltning ses över. Vi vill se ett fågeltorn i området. Frågan om möjlighet till strand eller bygga för bad bör ses över en gång för alla.

Vi har tidigare framfört att det är av stor vikt att stadshuset utser en handläggare som kan arbeta heltid med att samordna inrättandet av våra naturreservat. Den frågan blir allt mer angelägen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, Box 81, 121 22 Johanneshov
Slakthusplan 8 A, Tfn: 08-508 14 000, e-post: eav@stockholm.se

Det är även viktigt att stadsdelen, som ska ansvara för driften av reservatet, har kompetens för just naturreservatsskötsel. Detta innebär troligen att sådan kompetens behöver rekryteras.

Framtidens Snösätra – Framtidens Kulturplats Rågsved?

Förslaget till naturreservat innehåller en spännande idé om att bevara delar av Snösätra industriområde för kulturändamål. Snösätra Kultur, med sin gatukonst och årliga grafittifestival i Snösätra industriområde, har satt Rågsved på kartan, och attraherar i dag studiebesök från hela världen. Det är ett bra exempel på när medborgares engagemang skapar en positiv bild av förorten vilket i förlängningen bidrar till stolthet och framtidstro bland de boende. Detta är något som vi förtroendevalda är skyldiga stödja. Den unika miljön skulle vara omöjlig att skapa någon annanstans och initiativet är därför beroende av få vara kvar på den platsen.

Samtidigt är det inte problemfritt att ha kvar ett förorenat industriområde i ett naturreservat. Platsen och accessvägarna upplevs otrygga och bidrar till nedskräpning. En kulturplats i Snösätra måste fungera i harmoni med naturreservatet. Vi ställer oss därför tveksamma till att endast den i dag befintliga kulturverksamheten utgör skäl nog att motivera ett bevarande av Snösätra. För att bygga vidare på framgångssagan Snösätra krävs ett bredare kulturtänk. Gatukonsten kan fortfarande vara navet, kanske som nationellt centrum för gatukonst, men verksamheten behöver fylla en bredare roll. Exempelvis kan den kompletteras med konstnärs- eller hantverksby, en scen, café och av en bemannad grindstuga till naturreservatet med information.

Vi tror även att det är ett bra tillfälle att skapa en större vision av Rågsved och Vantör. Vi vill satsa på Rågsved och skapa bra förebilder och engagemang bland ungdomarna som växer upp i området. Snösätra kan bli en av byggstenarna i en större Kulturplats Rågsved som byggs ihop med andra viktiga platser i området som Cyklopen i Högdalen, Perssons Betong, Nya Rågsveds Folkets hus eller den nya musikscenen; Vantör musik och kultur i Hagsätraaulan.

Det är nu, en kort tid intill dess naturreservat bildas som det finns möjlighet att sätta bilden av framtidens Snösätra eller Kulturplats Rågsved. Därför behöver frågan ses över skyndsamt. Och det är bara de engagerade människorna i kulturverksamheterna som kan forma den visionen, inte vi politiker eller kommunens tjänstemän. Inom ramen för arbetet med Rågsved som ett LUP-område bör stadsdelsförvaltningen bjuda in medborgare, och framförallt de olika aktörerna i området till ett

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, Box 81, 121 22 Johanneshov
Slakthusplan 8 A, Tfn: 08-508 14 000, e-post: eav@stockholm.se

informationsmöte, som bör äga rum på medborgarkontoret under mitten av februari månad. Om mötesdeltagarna väljer att ta frågan vidare, genom att organisera en arbetsgrupp och leda sin egen process, bör staden, innefattande exploateringskontor, Miljöförvaltningen, och framför allt Kulturförvaltningen bjudas in att stödja gruppens arbete.

Senast till stadsdelens nämndsammanträde i maj behöver ett grundförslag från en sådan arbetsgrupp vara inskickat till stadsdelen och till stadshuset, tror vi.

3. Paragrafen justeras omedelbart

Ärendet

Rågsveds friområde utgör tillsammans med Högdalstopparna och Fagersjöskogen den innersta delen av den regionala grönkilen Hanvedenkilen och är en viktig länk till Stockholms natur- och parkområden. Det föreslagna naturreservatet angränsar i söder till Kynässkogen i Huddinge kommun och bildar med den ett större sammanhängande grönområde som har förbindelser med grönområden ännu längre söderut.

Förvaltningen ställer sig positiv till bildandet av Rågsveds naturreservat men efterfrågar att Snösätra verksamhetsområde i sin helhet införlivas inom reservatsgränsen. Förvaltningen bedömer att områdets framtida utveckling och användning främjas av att ingå i reservatet och att drift och skötsel blir enhetlig. Om verksamhetsområdet inte införlivas inom naturreservatet efterfrågar förvaltningen att området detaljplaneläggs som parkmark. Förvaltningen har därutöver synpunkter på att Snösätravägen renoveras, att område Y2 enligt skötselplanen förblir upplagsyta för skötsel och drift samt att föreslagna hundrastområden och hundrastgårdar uppförs enligt samrådsförslaget.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 17 januari 2018.
Dnr 815-2017-1.5.3.

Beslutsgång

Ordföranden ställde framställda förslag till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förslag från (S),(MP),(V).

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, Box 81, 121 22 Johanneshov
Slakthusplan 8 A, Tfn: 08-508 14 000, e-post: eav@stockholm.se

Yrkanden

Ordföranden Ulf Walther m.fl. (S) ledamöterna Fotios Stathis m.fl. (MP) Lars Sterneby (V) yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Gustav Johansson m.fl. (M)
”Vi ser många orosmoln med de föreslagna gränserna. Vår vision för Rågsved är att området blir bättre sammanlänkat med omkringliggande bebyggelse, med fler gångstråk, cykelvägar och bebyggelse mellan Rågsved, Huddinge, Hökarängen och Farsta. De reservatsgränser som föreslås riskerar att skapa hinder för den utvecklingen.

Stadsbyggnadsnämndens absolut viktigaste uppgift är att skapa förutsättningar för fler bostäder, samtidigt som det görs med ansvarsfull och framåtblickande planering som säkerställer att nya bostadsområden går att leva trivsamt i, med tillgång till de samhällsfunktioner som människor behöver, och med god gestaltning. Reservatsgränserna måste skapa goda förutsättningar för en statsutveckling som bättre sammanlänkar Rågsved med närområdena.

De områden som har ett konkret skyddsvärde ska bevaras. Det är speciellt viktigt att de fågelarterna som finns i området ges förutsättningar att fortsatt frodas där. Därför är det allra viktigaste att rusta upp och att skydda våtmarkerna invid Magelungen. Våtmarkerna bör samtidigt göras tillgängliga för allmänheten och få information om de olika fågelarterna. Men det är viktigt att ovannämnda problematik tas i beaktande när gränserna dras. Annars riskerar vi att försämra förutsättningarna för att utveckla Rågsved till ett tätt och levande område med goda förbindelser till närområdena

Särskilt uttalande

Ledamoten Urban Rybrink (L)
”Det finns många fördelar med att införa ett naturreservat vid Rågsved. Tillgängligheten till Magelungen kan förbättras, det skapar förutsättningar för att naturområdet rustas upp och sköts ordentligt, och det ger tydliga gränser för framtida exploatering.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, Box 81, 121 22 Johanneshov
Slakthusplan 8 A, Tfn: 08-508 14 000, e-post: eav@stockholm.se

Samtidigt ser vi många orosmoln med de föreslagna gränserna. Vår vision för Rågsved är att området blir bättre sammanlänkat med omkringliggande bebyggelse, med fler gångstråk, cykelvägar och bebyggelse mellan Rågsved, Huddinge, Hökarängen och Farsta. De reservatsgränser som föreslås riskerar att skapa hinder för den utvecklingen.

Stadsbyggnadsnämndens absolut viktigaste uppgift är att skapa förutsättningar för fler bostäder, samtidigt som det görs med ansvarsfull och framåtblickande planering som säkerställer att nya bostadsområden går att leva trivsamt i, med tillgång till de samhällsfunktioner som människor behöver, och med god gestaltning. Reservatsgränserna måste skapa goda förutsättningar för en statsutveckling som bättre sammanlänkar Rågsved med närområdena.

De områden som har ett konkret skyddsvärde ska bevaras. Det är speciellt viktigt att de fågelarterna som finns i området ges förutsättningar att fortsatt frodas där. Därför är det allra viktigaste att rusta upp och att skydda våtmarkerna invid Magelungen. Våtmarkerna bör samtidigt göras tillgängliga för allmänheten och få information om de olika fågelarterna. Men det är viktigt att ovannämnda problematik tas i beaktande när gränserna dras. Annars riskerar vi att försämra förutsättningarna för att utveckla Rågsved till ett tätt och levande område med goda förbindelser till närområdena.

Vidare tror vi, liksom förvaltningen, att det är olämpligt att etablera en ny verksamhet mitt inne i reservatet som en isolerad ö, varför vi förordar att även detta område kan ingå i en reservatsbildning. ”

Ersättaryttrande

Ersättaren Claes Karlsson (KD) instämde i det särskilda uttalandet från (M).

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, Box 81, 121 22 Johanneshov
Slakthusplan 8 A, Tfn: 08-508 14 000, e-post: eav@stockholm.se